

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει υποχωρήσει στην άσκηση του ρόλου της, του ρόλου που ξέραμε, και αναδύονται δυνάμεις που αμφισβητούν ευθέως τα επιτεύγματα της Ευρώπης στην διαχρονική της πορεία. Επί της ουσίας, ενώ η Συνθήκη της Λισαβόνας δημιουργήθηκε εν ονόματι της κοινοτικής μεθόδου, βασιλεύει ο διακυβερνητισμός. Οι περισσότεροι ομνύουν στο όνομα του εθνικού συμφέροντος και δεν αντιλαμβάνονται ότι η σύγκρουση των εθνικών συμφερόντων μπορεί να κάνει το οικοδόμημα της Ευρώπης να καταρρεύσει και, αν αυτό συμβεί, κάθε δυνατότητα υπεράσπισης εθνικών συμφερόντων είναι ανύπαρκτη.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΓΙΑ ΕΥΡΩΠΗ

- ΟΤΑΝ Η ΕΥΡΩΠΗ ΨΑΧΝΕΙ ΓΙΑ 25 ΤΡΙΣΕΚΑΤ. ΕΥΡΩ!
- ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΑΝΑΠΤΥΧΘΕΙ ΕΚ ΝΕΟΥ Η ΕΥΡΩΠΗ;
- Η ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΛΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
- ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΙΜΗΘΕΙ Η ΕΥΡΩΠΗ ΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ ΤΟΥ 1930;
- ΣΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΩΝ ΒΡΥΞΕΛΛΩΝ (22/7/2013)

της **Μαριέττας Γιαννάκου** *

Το ευρωπαϊκό γίγνεσθαι βρίσκεται σε μία κρίσιμη φάση της μεταπολεμικής ιστορικής του πορείας. Ίσως δε και την κρισιμότερη, αν λάβουμε υπ' όψιν μας τις νέες γεωπολιτικές και γεωοικονομικές συνθήκες που ιχνογραφούν και ένα διαφορετικό περιβάλλον.

Στο πλαίσιο αυτής της νέας συγκυρίας, στις 25 Μαΐου 2014 θα γίνουν οι ευρωπαϊκές εκλογές. Σε αυτές θα κριθεί κάτι πολύ περισσότερο από την εκλογική επιρροή του ενός ή του άλλου κόμματος. Κρίνεται η θέση της χώρας μας στην Ευρώπη και η συμβολή της στην διαμόρφωση της νέας Ευρώπης, που είναι βέβαιον ότι θα αναδιατάσσεται με τις ευρωπαϊκές εκλογές και που είναι απαραίτητο να μην τραυματιστεί ανεπανόρθωτα το εγχείρημα της τελευταίας 60ετίας από τα αποτελέσματα αυτών των εκλογών –δηλαδή, από την ανάδειξη και πάλι δυνάμεων μισαλλοδοξίας και εθνικισμού.

Δυστυχώς, η απήχηση των ευρωσκεπτικιστικών αντιλήψεων αλλά και ο τρόπος που αντιλαμβάνονται τα ευρωπαϊκά πράγματα τα κόμματα και οι πολιτικοί μας, καλούν σε εγρήγορση.

Οι ευρωπαϊκές εκλογές πρέπει να γίνουν η απαρχή μιας ανασηματοδότησης της πορείας, με ασφαλείς επιλογές που μπορούν να οδηγήσουν την Ευρώπη στο επόμενο βήμα. Η διεθνής οικονομική κρίση της τελευταίας πενταετίας ανέδειξε μια σκληρή πραγματικότητα για την Ευρώπη. Υψηλή ανεργία, μειωμένη ανταγωνιστικότητα, εσωστρέφεια των κρατών μελών, σύγκρουση βορρά-νότου, ανάδειξη των λεγόμενων *net players* σε ρυθμιστές της κατάστασης, αποκλίνοντα συμφέροντα όλων των κρατών μελών μεταξύ τους και υποβόσκουσα αντιπάθεια, που προκύπτει από το γεγονός ότι τα κράτη μέλη χωρίζονται σε εντολείς και εντολοδόχους.

Όσον αφορά σε εμάς τους Έλληνες, το βασικό ερώτημα που τίθεται συχνά από σοβαρούς ανθρώπους στην Ευρώπη είναι αν και κατά πόσον έχει τρωθεί ανεπανόρθωτα η περηφάνεια των Ελλήνων, η οποία βεβαίως προκύπτει από την κλασική μας ιστορία. Οι Ευρωπαίοι πολίτες παρακολουθούν με έκπληξη τα ατελείωτα ευρωπαϊκά συμβούλια και συμβούλια υπουργών, τις διαπραγματεύσεις που πολλές φορές δεν θυμίζουν εταίρους που λειτουργούν μαζί για πολλές δεκαετίες.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει υποχωρήσει στην άσκηση του ρόλου της, του ρόλου που ξέραμε, και αναδύονται δυνάμεις που αμφισβητούν ευθέως τα επιτεύγματα της Ευρώπης στην διαχρονική της πορεία. Επί της ουσίας, ενώ η Συνθήκη της Λισαβόνας δημιουργήθηκε εν ονόματι της κοινοτικής μεθόδου, βασιλεύει ο διακυβερνητισμός. Οι περισσότεροι ομνύουν στο όνομα του εθνικού συμφέροντος και δεν αντιλαμβάνονται ότι η σύγκρουση των εθνικών συμφερόντων μπορεί να κάνει το οικοδόμημα της Ευρώπης να καταρρεύσει και, αν αυτό συμβεί, κάθε δυνατότητα υπεράσπισης εθνικών συμφερόντων είναι ανύπαρκτη.

Ο Ζακ Ντελόρ, που δεν ανήκει στην ίδια πολιτική ομάδα με εμένα αλλά εδώ συμφωνώ μαζί του, ισχυρίζεται ότι κύρια αιτία της κρίσης είναι η διόγκωση της ιδεολογίας του χρήματος και η φιλοσοφία σύμφωνα με την οποία προστιθέμενη αξία είναι μόνον η αύξηση της τιμής της μετοχής. Οι ηγέτες της ευρωζώνης δεν αισθάνθηκαν ηθικά υπεύθυνοι για το σύνολο της οικονομικής πολιτικής που ασκείτο, επαναλάμβαναν συνεχώς την λέξη «ανάπτυξη», αλλά λησμόνησαν την λέξη «σταθερότητα» που περιλαμβάνεται στο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης και που απαιτούσε ουσιαστικό συντονισμό της οικονομικής πολιτικής. Παρά το γεγονός ότι υπήρξαν αλλαγές στην άσκηση της οικονομικής πολιτικής, το νέο Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης είναι οι Κανονισμοί και οι Οδηγίες, οι αποφάσεις για την εποπτεία των τραπεζών –η υπάρχουσα ευρωπαϊκή πολιτική χαρακτηρίζεται ακόμα από τον κυνισμό του εθνικιστικού παιχνιδιού.

Ορισμένοι, μάλιστα, αναπτύσσουν την θεωρία ότι η ΕΕ αποκλείεται να διαλυθεί γιατί όλα έχουν μπει στον αυτόματο πιλότο και γιατί το κόστος της αποχώρησης είναι πάρα

πολύ υψηλό. Η ιστορία, όμως, επιφυλάσσει πολλές εκπλήξεις, γι αυτό και καλόν είναι να τις αποφύγουμε.

Υπάρχουν δύο αδήριτες πραγματικότητες. Η πρώτη, ότι το μεγαλείο της Ευρώπης και τα επιτεύγματά της οικοδομήθηκαν πάνω στην διαφορετικότητα των λαών. Η δεύτερη, ότι η Ευρώπη βρίσκεται σήμερα σε παρακμή, σε κάθοδο. Ο πλούτος έχει και άλλους διεκδικητές, και στην Ανατολή και στην Δύση. Η φτώχεια και η ανεργία των νέων αυξάνονται. Η φωνή της Ευρώπης στα διεθνή φόρα δεν είναι πολύ καθαρή. Συχνά λείπει η στρατηγική και η παραφωνία κυριαρχεί ανάμεσα στα κράτη μέλη.

Τί πρέπει να γίνει; Να αφήσουμε να διαιωνίζεται μια τέτοια κατάσταση; Να αφήσουμε τα ισχυρά κράτη μέλη να κάνουν ό,τι θέλουν και τα ευρωπαϊκά όργανα να εκτελούν τις εντολές τους; Να ενισχύσουμε τους οπαδούς του εθνικισμού και της μισαλλοδοξίας εν ονόματι μιας δήθεν εθνικής ανεξαρτησίας χωρίς καμμία ισχύ; Τί είναι μια μικρή χώρα σήμερα στο διεθνές σύστημα, αν απομονωθεί; Ασήμαντη. Αλλά και μια μεγάλη ευρωπαϊκή χώρα τί είναι μόνη της; Λίγο λιγότερο ασήμαντη.

Η επάνοδος της ευημερίας, της σταθερότητας και της ανάπτυξης μπορεί να υπάρξει μόνον εν ονόματι του συνόλου του οικοδομήματος. Μόνον μία πραγματικά ευρωπαϊκή διακυβέρνηση μπορεί να απομακρύνει τον κίνδυνο της χαλάρωσης των ευρωπαϊκών δομών και δεσμών στο επίπεδο τόσο των θεσμών όσο και των πολιτών. Μόνον μία πραγματική ευρωπαϊκή διακυβέρνηση εν ονόματι του συνόλου των πολιτών μπορεί να σώσει το σκάφος. Μόνον αν υπερβούμε τους φόβους και τις ανασφάλειες που μάς δημιουργούν οι κήρυκες της μισαλλοδοξίας και των στενών, περιστασιακών συμφερόντων μπορούμε να ξεκινήσουμε μια νέα προσπάθεια προς την σωστή κατεύθυνση.

Το ότι η φωνή αυτή ακούγεται σήμερα στην Ελλάδα, που πληρώνει όλες τις συνέπειες της ελληνικής και της διεθνούς οικονομικής κρίσης, δεν είναι παράδοξο. Πρέπει να μιλήσουμε στους πολίτες όπως μίλησαν οι σημαντικοί Ευρωπαίοι ηγέτες μετά τον Πόλεμο. Γιατί αυτή η οικονομική κρίση είναι ένα είδος πολέμου. Να δώσουμε ελπίδες ότι τα πράγματα σιγά-σιγά μπορούν και πρέπει να αλλάξουν. Να τους πούμε πως, ακόμα και αν τα αποτελέσματα στην αρχή είναι πενιχρά, η περίοδος της παρακμής μπορεί να τελειώσει μόνον με μία αληθινή Ευρώπη, με πολιτική ένωση και ομοσπονδιακή δομή. Αν αυτή η προσπάθεια καθυστερήσει, οι φυγόκεντρες δυνάμεις θα αποκτήσουν νέο έδαφος. Ο αυτοθουμασμός και η μισαλλοδοξία, πίσω από όπου υποκρύπτονται συνήθως ατομικά συμφέροντα, θα παρασύρουν πολλούς πληγωμένους από την κρίση πολίτες.

Χρέος μας είναι να τους δείξουμε τον δρόμο της επαναφοράς στις αξίες της ενότητας, της ισοτιμίας, της ισονομίας, της αλληλεγγύης, της συνεργασίας, της αποδοχής της διαφορετικότητας, της κοινής προσπάθειας, αλλά και της αγάπης για τις κοινές μας πολιτισμικές ρίζες.

Η ιδέα της Ευρώπης ρίζωσε στο μυαλό και στην καρδιά των ανθρώπων όταν συνειδητοποίησαν την ματαιότητα των εθνικών συγκρούσεων και τις συνέπειές τους για

ηττημένους και νικητές. Επειδή είμαστε στα μισά του δρόμου και δεν πρέπει να γυρίσουμε πίσω, χρειάζεται, όσοι πιστεύουμε σε αυτό τον στόχο, να τον υπηρετήσουμε με νέα ορμή και πίστη.

Δεν υπάρχει αυτόματος πιλότος που θα μάς εξασφαλίσει ομαλή προσγείωση. Μέσα στις δυσκολίες και την σκληρή πραγματικότητα πρέπει να μιλήσουμε για την επιδίωξη αυτής της Ευρώπης, της πραγματικής, που δεν θα διανοείται κανείς να διώξει μια άτακτη Πολιτεία για τα σφάλματά της, μέσα στον άπειρο χρόνο, που θα μεταφράσει την μεγαλύτερη εμπορική δύναμη του κόσμου που κατέχει σε δύναμη ειρήνης και δημοκρατικής παρέμβασης, που θα γίνει πραγματική ελκυστική για τα όσα ήδη προσφέρει στην ανάπτυξη του Τρίτου Κόσμου.

Τις ιδέες και τις απόψεις αυτές συμμαρίζονται πολλοί και στις άλλες χώρες της ΕΕ. Συμφωνούν ότι δεν πρέπει να επιτρέψουμε στην οικονομική και πολιτική συγκυρία να δημιουργήσει τετελεσμένα. Να οδηγήσει σε πλήρη υπαναχώρηση το ισχυρό κεκτημένο και να καθορίζει μία δυσμενή προοπτική για την ευρωπαϊκή ενοποίηση. Η προοπτική αυτή καλλιεργείται από λογικές *apolitic*, που στοχεύουν στην αμφισβήτηση που υπάρχει στην κοινή γνώμη για τους πολιτικούς.

Ωστόσο, στην πολιτική σημασία έχει να είναι κανείς χρήσιμος, άνθρωπος της δράσης και του πολιτικού προσκηνίου. Να μπορεί να λογοδοτήσει για ό,τι έπραξε σύμφωνα με την λαϊκή εντολή και την συνείδησή του και σύμφωνα με τις αρχές και τις αξίες της δημοκρατίας. Και επειδή ο άνθρωπος είναι υποκείμενο της ιστορίας του και όχι αντικείμενό της, η ανθρώπινη θέληση μπορεί να καταστήσει εφικτό ένα πραγματικά κοινό ευρωπαϊκό μέλλον.

**Επικεφαλής των ευρωβουλευτών της ΝΔ, πρώην υπουργός*